

Akkoord Gezonde Voeding op Scholen

2021 - 2025

Het Akkoord Gezonde Voeding op Scholen stimuleert een gezondere keuze van eten en drinken op scholen. JOGG richt zich, onder andere met dit Akkoord, op het gezonder maken van de leefomgeving van kinderen en jongeren; thuis, op school en kinderopvang, in de sport en vrije tijd, in de buurt, op het werk en in de (online) media. Deze omgevingen moeten verleiden tot een gezonde keuze van eten en drinken, meer bewegen en voldoende ontspanning.

Samen maken we gezond gewoon voor een gezonde jeugd en een gezonde toekomst.

Een initiatief van

Ambitie

Deelnemers aan het Akkoord Gezonde Voeding op Scholen hebben de ambitie om op basis van de Richtlijn van het Voedingscentrum¹ scholieren op school te stimuleren tot een gezondere keuze van eten en drinken door deze keuze gemakkelijker en aantrekkelijker te maken.

Deelnemers aan het Akkoord Gezonde Voeding op Scholen noemen we hierna tezamen ook 'Deelnemers', en afzonderlijk 'Deelnemer'. Het Akkoord Gezonde Voeding op Scholen hierna ook te noemen als 'dit of het Akkoord'.

Doelstelling

Deelnemers aan het Akkoord dragen er zorg voor - afhankelijk van hun positie in de keten - direct of indirect - dat het aanbod van eten en drinken op scholen minimaal voldoet aan niveau 'Zilver' van de Richtlijn van het Voedingscentrum. Zij streven naar niveau 'Goud' op 50% van de scholen waar zij het aanbod van eten en drinken verzorgen.

Overwegingen

- Dit Akkoord is een vervolg op het Akkoord Gezonde Voeding op Scholen 2016-2020 en eerder het Handvest Gezonder Voedingsaanbod op Scholen 2011-2015.
- Deelnemers aan dit Akkoord zijn bedrijven die invloed hebben op het aanbod van eten en drinken op scholen. Zowel direct door aanwezigheid binnen de scholen als indirect door het aanbod van producten dat binnen de scholen wordt geboden. Zij werken hierin samen met andere relevante stakeholders, die een concrete bijdrage kunnen leveren aan de ambitie en het realiseren van de doelstelling.
- In dit Akkoord wordt ingezet op:
 - het structureel borgen van het niveau 'Zilver' op scholen volgens de Richtlijn van het Voedingscentrum;
 - het verhogen van het aantal scholen dat voldoet aan niveau 'Goud' op scholen volgens de Richtlijn van het Voedingscentrum;
 - samenwerking in de keten tussen Deelnemers aan het Akkoord voor het realiseren van een groter aanbod van producten passend binnen de Richtlijn van het Voedingscentrum;
 - het versterken van de rol en verantwoordelijkheid van scholen;
 - het betrekken van aanbieders van eten en drinken in de directe omgeving van scholen om de eetomgeving in de nabijheid van scholen gezonder te maken
- JOGG faciliteert en coördineert de uitvoering van het Akkoord, fungeert als eerste aanspreekpunt voor Deelnemers en draagt zorg voor de communicatie over het Akkoord.
- Het Voedingscentrum ondersteunt JOGG en Deelnemers bij vragen over voeding en de Richtlijn van het Voedingscentrum en draagt zorg voor de monitoring van het aanbod van eten en drinken op scholen volgens de afspraken in dit Akkoord.
- Gedurende de looptijd van dit Akkoord worden geen tussentijdse wijzigingen in de Richtlijn van het Voedingscentrum aangebracht, tenzij Deelnemers, JOGG en het Voedingscentrum wijzigingen gewenst vinden en hierover overeenstemming hebben bereikt.
- In het Nationaal Preventieakkoord (2018) is de ambitie opgenomen dat in 2040 een gezonde leefstijl onderdeel is van het DNA van de school en dat een gezonder aanbod van eten en drinken daar een belangrijk onderdeel van is. Hiermee benadrukt het Preventieakkoord dat commitment van scholen een belangrijke voorwaarde is om een gezonder aanbod in scholen te stimuleren en realiseren.
- Het Akkoord bevat een deel met algemene bepalingen (A) waarin de afspraken zijn opgenomen die voor alle Deelnemers gelden, alsmede de rol van JOGG en het Voedingscentrum, en een deel met specifieke afspraken (B) met inspanningen voor groepen van Deelnemers met een vergelijkbare rol en invloed op het aanbod van eten en drinken op scholen.
- Deelnemers hebben te kennen gegeven een actieve bijdrage te willen leveren voor het stimuleren van een gezonder voedingsaanbod op scholen door dit Akkoord te onderschrijven.

¹ Richtlijn Eetomgevingen voor Scholen en Bedrijfsrestaurants van het Voedingscentrum

A. Algemene bepalingen

1. looptijd

Het Akkoord heeft een looptijd van 1 januari 2021 t/m 31 december 2025 (vijf jaar).

2. Reikwijdte

Het Akkoord heeft betrekking op het aanbod van eten en drinken binnen de school in het Voortgezet- en Middelbaar Beroeps Onderwijs (vo- en mbo scholen).

3. Deelnemers

Het Akkoord onderscheidt drie groepen Deelnemers die invloed hebben op het aanbod van eten en drinken op scholen, die in onderlinge samenwerking en in samenwerking met andere relevante stakeholders, en door het delen van wederzijdse kennis en expertise een concrete bijdrage kunnen leveren aan de ambitie en het realiseren van de doelstelling van het Akkoord.

Deze groepen Deelnemers zijn:

- Cateringbedrijven en leveranciers van gevulde automaten, die actief zijn binnen de school (hierna: 'cateraars');
- Producenten van voeding en dranken en groothandels, die leveren aan cateraars dan wel rechtstreeks aan scholen (hierna: 'producenten en groothandels');
- Leveranciers van watertappunten op scholen (hierna: 'leveranciers van watertappunten').

Met de ondertekening van dit Akkoord onderschrijft Deelnemer het algemeen deel (A) en de specifieke inspanningen (B) voor een groep van Deelnemers waartoe Deelnemer behoort.

4. Beheer, coördinatie en faciliteren

- JOGG beheert het Akkoord en coördineert en faciliteert de uitvoering. JOGG fungeert als eerste aanspreekpunt voor Deelnemers en draagt zorg voor de communicatie over het Akkoord.
- Deelnemers informeren JOGG over wijzigingen in de organisatie en/of contactpersonen.

5. Kenniscentrum voor ondersteuning

Het Voedingscentrum fungeert als kenniscentrum en biedt ondersteuning bij vragen over de Richtlijn van het Voedingscentrum en draagt zorg voor de monitoring, zoals uitgewerkt in bijlage 1 bij dit Akkoord.

6. Werkgroepen

- Voor de uitwerking van specifieke onderwerpen kunnen Deelnemers een (tijdelijke) werkgroep instellen die JOGG coördineert en begeleidt.
- Het voorzitterschap van een werkgroep wordt door Deelnemers aan het Akkoord vervuld.
- Deelname aan een werkgroep staat open voor iedere Deelnemer binnen het Akkoord, die een concrete bijdrage kan en wil leveren aan deze werkgroep.
- Doel, taak en duur van de werkgroep wordt vooraf concreet omschreven alvorens de werkgroep in te stellen.

7. Kennisdelen

Ten behoeve van het uitwisselen van ervaringen, kennis en het delen van resultaten en ontwikkelingen die relevant zijn voor de voortgang van de uitvoering van het Akkoord, organiseert JOGG in beginsel één gezamenlijke bijeenkomst per jaar voor alle Deelnemers van het Akkoord. Deelnemers worden geacht hierbij aanwezig te zijn.

8. Communicatie

- JOGG draagt zorg voor de communicatie over de voortgang en resultaten van het Akkoord en haar Deelnemers door middel van een Akkoord-nieuwsbrief en via de JOGG-website, daar waar het Akkoord is geplaatst en waar tevens Deelnemers zijn vermeld.
- Deelnemers hebben het recht in hun eigen communicatie uiting te geven aan hun deelname aan het Akkoord op de volgende wijze: 'Deelnemer Akkoord Gezonde Voeding Op Scholen'. Zij hebben het recht het logo van het Akkoord hiervoor te gebruiken, dat door JOGG aan Deelnemer ter beschikking wordt gesteld. Het gebruik van het logo van het Voedingscentrum of van de Schijf van Vijf is niet toegestaan.
- Deelnemers hebben uitdrukkelijk niet het recht zich in hun communicatie-uitingen te associëren als partner van JOGG of van het Voedingscentrum.
- Het Voedingscentrum brengt Deelnemers van dit Akkoord onder de aandacht van scholen wanneer zij overwegen een cateraar aan te trekken.

9. Verbinding met relevant netwerk

JOGG draagt zorg voor de verbinding met het netwerk van stakeholders dat van belang is voor het realiseren van de ambitie en doelstelling van het Akkoord, waaronder de centrale overheid, het netwerk van JOGG-gemeenten, lokale JOGG-professionals, Onderwijsraden, het Programma Gezonde School, en anderen die een bijdrage kunnen leveren aan het Akkoord.

10. Omgeving van de school

- JOGG spant zich in om aanbieders van eten en drinken in de omgeving van de school te betrekken bij het gezonder maken van de eetomgeving van jongeren en hun verantwoordelijkheid daarin.
- JOGG spant zich in om JOGG-gemeenten te faciliteren en stimuleren om een gezonde omgeving rond vo- en mbo-scholen te realiseren, volgens het zogenoemde Raamwerk Eetomgeving vo-en mbo-scholen, dat gericht is op:
 - de inzet van het gemeentelijk instrumentarium om een gezonder voedingsaanbod te stimuleren en een ongezond voedingsaanbod te verminderen;
 - het gezonder maken van bestaand voedingsaanbod rondom scholen;
 - het actief inzetten op het stimuleren van gezondere keuzes in de school.
- JOGG werkt binnen het Raamwerk Eetomgeving vo- en mbo-scholen samen met het Voedingscentrum en het programma Gezonde School, en in de uitvoering tevens met JOGG-gemeenten, scholen, supermarkten en andere relevante stakeholders, zoals in het Raamwerk nader genoemd.

11. Onderlinge samenwerking deelnemers

Deelnemers bevorderen hun onderlinge samenwerking voor het vergroten van een gezonder aanbod op scholen door knelpunten, dilemma's en kansen te agenderen, met elkaar te bespreken en op te lossen. Hiervoor kan desgewenst een werkgroep worden ingesteld als bedoeld onder punt 6.

12. Monitoring - voortgang van de uitvoering

- De voortgang van de uitvoering van dit Akkoord wordt jaarlijks steekproefsgewijs gemonitord. Dit betreft de monitoring van het aanbod van eten en drinken dat cateraars op schoollocaties verzorgen,

en die wordt uitgevoerd door de Schoolkantine Brigade van het Voedingscentrum aan de hand van de zogenoemde 'Kantinescan'.

- In bijlage 1 bij dit Akkoord is de werkwijze van de monitor nader uitgewerkt.
- De resultaten van de monitor worden door het Voedingscentrum vastgelegd in rapportages en zijn op individueel bedrijfsniveau vertrouwelijk. Scholen worden tevens op de hoogte gebracht van de stand van zaken, maar niet eerder dan nadat de betreffende cateraar is geïnformeerd.
- Op basis van de rapportages van het Voedingscentrum worden door JOGG jaarlijks voortgangsgesprekken met cateraars gevoerd.
- Daarnaast voert JOGG met producenten, groothandels en leveranciers van watertappunten jaarlijks voortgangsgesprekken over hun inspanningen zoals onder deel B. opgenomen.
- Een eerste gesprek tussen JOGG en Deelnemers vindt uiterlijk in het eerste kwartaal 2021 plaats, waarin tevens specifieke afspraken en/of acties kunnen worden vastgelegd in relatie tot dit Akkoord.
- Voor ieder opvolgend voortgangsgesprek leveren Deelnemers op verzoek van JOGG nadere informatie aan.

13. Toetreding nieuwe deelnemers

- Nieuwe Deelnemers kunnen zich gedurende de looptijd van het Akkoord het gehele kalenderjaar bij JOGG aanmelden voor toetreding tot het Akkoord.
- Toetreding geschiedt door ondertekening van dit Akkoord.
- Uiterlijk binnen drie maanden na toetreding tot dit Akkoord vindt een eerste startgesprek tussen JOGG en de nieuwe Deelnemer plaats, waarna vervolgens jaarlijks voortgangsgesprekken worden gevoerd zoals bedoeld onder punt 12.

14. Onvoorziene omstandigheden

In geval van onvoorziene omstandigheden, die de uitvoering van dit Akkoord raken, treden Deelnemers en JOGG in overleg op welke wijze deze onvoorziene omstandigheden kunnen worden opgelost dan wel hoe hiermee kan worden omgegaan.

15. Beëindiging

- Deelnemers hebben het recht hun deelname aan het Akkoord op te zeggen met een opzegtermijn van drie maanden.
- JOGG heeft het recht het Akkoord op te zeggen met een opzegtermijn van drie maanden in het geval door een wijziging in het beleid van het ministerie van VWS de subsidie waarmee het coördineren en faciliteren van dit Akkoord wordt gefinancierd wordt gestopt dan wel wordt verminderd.
- JOGG heeft het recht deelname aan het Akkoord jegens een Deelnemer die zich niet dan wel onvoldoende aan de gemaakte afspraken houdt, op te zeggen tegen een opzegtermijn van drie maanden. Of hiervan sprake is wordt onder andere bepaald aan de hand van de rapportages van de monitor op scholen en de jaarlijkse voortgangsgesprekken. JOGG zal hiertoe niet eerder besluiten, dan nadat JOGG hierover in overleg is getreden met de Deelnemer en deze alsnog in de gelegenheid is gesteld om de gemaakte afspraken na te komen.
- werken mee aan de jaarlijkse monitor conform de werkwijze zoals beschreven in bijlage 1 bij dit Akkoord;
- stemmen met elkaar af op welke wijze zij de verantwoordelijkheid van en de vraag vanuit scholen voor een gezonder aanbod kunnen vergroten en wat daarvoor nodig is;
- bevorderen de samenwerking in de keten, zowel met producenten en groothandels als met scholen en leerlingen (opdrachtgever en gasten) voor het vergroten en steeds aantrekkelijker maken van een gezonder aanbod op scholen.

Producenten en groothandels

Producenten en groothandels leveren de volgende inspanningen:

B. Specifieke afspraken deelnemers

Deelnemers aan het Akkoord bestaan uit verschillende groepen met een vergelijkbare rol en invloed op een gezonder aanbod van eten en drinken op scholen en kunnen vergelijkbare inspanningen leveren. Hieronder zijn specifieke afspraken opgenomen voor deze groepen Deelnemers.

Cateraars

Cateraars leveren de volgende inspanningen:

- nemen de ambitie en doelstelling op in het beleid van de organisatie, en vertalen deze naar een eigen concrete doelstelling en dragen deze uit via de eigen communicatiekanalen en richting opdrachtgevers (scholen) en hun leveranciers;
- spreken het commitment uit dat de schoolkantines waar zij het aanbod verzorgen voldoen aan het niveau 'Zilver' van de Richtlijn van het Voedingscentrum;
- streven ernaar dat op 50% van de scholen waar zij het aanbod van eten en drinken verzorgen het niveau 'Goud' van de Richtlijn van het Voedingscentrum wordt gerealiseerd;
- nemen de ambitie en doelstelling van het Akkoord op in het beleid van de organisatie, en vertalen deze naar de eigen core business en een eigen concrete doelstelling ten behoeve van dit Akkoord waarover zij communiceren via de eigen communicatiekanalen. Zij delen de eigen doelstellingen en de voortgang in de realisatie ervan in de voortgangsgesprekken met JOGG;
- ontwikkelen producten en voeren productinnovaties door om een groter aanbod van eten en drinken te realiseren dat voldoet aan de Richtlijn van het Voedingscentrum;
- werken samen in de keten, met leveranciers en afnemers, om het aanbod van eten en drinken dat voldoet aan de Richtlijn van het Voedingscentrum te vergroten en bieden mogelijkheden voor marktontwikkeling zodat het gezondere aanbod kans van slagen op de markt heeft;
- werken mee aan innovatie op het gebied van (gestandaardiseerde) data-uitwisseling binnen de keten voor producten die in overeenstemming zijn met de Richtlijn van het Voedingscentrum en conform het door de overheid nog vast te stellen voedselkeuzelogo en de daaraan ten grondslag liggende criteria;
- maken het aanbod van eten en drinken dat voldoet aan de Richtlijn van het Voedingscentrum goed zichtbaar door dit specifiek voor het schoolkanaal te positioneren, bijvoorbeeld door speciale online bestellijsten en dragen zorg voor het voldoende leverbaar zijn van dit aanbod voor het schoolkanaal;
- zetten hun marketing- en communicatiekracht in om jongeren te verleiden te kiezen voor de gezondere keuze.

Leveranciers van watertappunten

Leveranciers van watertappunten leveren de volgende inspanningen:

- nemen de ambitie en doelstelling van het Akkoord op in het beleid van de organisatie en vertalen deze naar een eigen concrete doelstelling ten behoeve van dit Akkoord waarover zij communiceren via hun eigen communicatiekanalen. Zij delen de eigen doelstellingen en de voortgang in de realisatie ervan in de voortgangsgesprekken met JOGG;
- bevorderen het toegankelijk maken van water drinken op alle scholen, zowel binnen als buiten de school op het schoolplein door onder andere scholen hiervoor te benaderen;
- ontwikkelen gezamenlijk communicatieve concepten om water drinken op scholen te stimuleren en toegankelijk en aantrekkelijk voor leerlingen te maken;
- bewust maken van meer scholen om water drinken als een eerste stap te zien in het proces naar een breder gezonder aanbod van eten en drinken op scholen, dit in samenwerking met de andere deelnemers van het Akkoord.

Opgemaakt en ondertekend in tweevoud:

Naam en ondertekenaar

Functie

Datum

Marjon Bachra

Directeur-Bestuurder

Bijlage 1 Werkwijze monitor

In de periode maart-april van ieder jaar wordt de stand van zaken en voortgang van het aanbod van eten en drinken op scholen door het Voedingscentrum gemonitord aan de hand van de zogenoemde Kantinescan.

Cateraars

Cateraars leveren de volgende inspanningen:

- Cateraars leveren bij JOGG het aantal en de namen van de vo- en mbo-locaties aan waar zij de catering verzorgen;
- De monitor wordt steekproefsgewijs uitgevoerd op tussen de 2 en 10 locaties afhankelijk van het aantal locaties die de cateraar heeft.
- Cateraars kunnen 10% van de locaties waar zij de catering verzorgen buiten de monitor houden. In het volgende schooljaar mogen dat niet dezelfde scholen zijn, tenzij hierover met JOGG en het Voedingscentrum nadere afspraken over zijn gemaakt;
- Van de uitgevoerde monitor maakt het Voedingscentrum een vertrouwelijke rapportage op die wordt gedeeld met de cateraar en JOGG. Scholen worden tevens op de hoogte gebracht van de stand van zaken, niet eerder dan nadat de betreffende cateraar is geïnformeerd;
- Indien uit de monitor blijkt dat het aanbod op één of meerdere scholen niet voldoet aan het niveau 'Zilver' gaan cateraar en JOGG hierover in gesprek, besproken wordt wat de redenen zijn en mogelijkheden tot verbetering;
- Voor die cateraars waar de eerste monitor niet voldoende was en een gesprek heeft plaatsgevonden vindt een tweede monitor plaats. De tweede monitor vindt in de regel na de zomer plaats. Deze tweede monitor vindt wederom steekproefsgewijs plaats op ongeveer 5% van het aantal locaties, mogelijk worden ook andere scholen bezocht dan in de eerste ronde;
- In het geval een cateraar niet aan de monitor mee wenst te werken, kan deze geen partij bij het Akkoord blijven;
- Indien uit de tweede monitor blijkt dat het aanbod op één of meer scholen niet voldoet aan het niveau 'Zilver' is dit in beginsel reden voor JOGG om deelname van de cateraar aan het Akkoord op te zeggen. Alvorens hiertoe over te gaan zal JOGG met cateraar tot aanvullende afspraken willen komen om ervoor te zorgen dat cateraar in staat zal zijn in het opvolgende jaar alsnog te voldoen. Indien blijkt dat aanvullende afspraken niet kunnen worden gemaakt dan wel niet de verwachting bestaat dat dit tot het gewenste resultaat zal leiden zal deelname aan het Akkoord worden beëindigd.